

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
[začasno še tudi 13.321]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Samouprava, avtonomija in centralizem.

Nujno potrebno je, da uredimo najprej svoje domače zadeve, potem šele moremo upati na ureditev naših razmer napram državi in vsesvetovni skupnosti. To je stara resnica in resni socialisti so jo vselej spoštovali, čeprav so se morali boriti z raznimi osrečevalci z leve, ki so čakali na odrešenje iz Moskve, in z desne, ki so ga čakali iz kakega drugega centra, oboji pa so imeli namen le razbiti organizacije, ki so edine zmožne urediti najprej razmere doma, potem pa z lastnimi urejenimi razmerami pomagati pri ureditvi razmer v širših ozemljih.

Neumni posamezniki se ne morejo združiti v pametno organizacijo, najprej mora urediti vsak samega sebe. Neurejene krajevne organizacije se ne morejo združiti v okrajne (srezke) organizacije, neurejene okrajne organizacije si ne morejo ustanoviti pokrajinske organizacije in neurejene pokrajine ne bodo nikdar zmožne stvoriti državno edinstvo, ki bi bilo neprisljano in torj vsem vseč, za vse pravično, za vse dobro.

Z nasiljem orožja in nasiljem mirovnik konferenc ustanovljene države in njih centrale se morajo zvijsati dolga leta v porodnih krčih, če narod ni zrel, da bi izpopolnil svoje temeljne domače organizacije. Z nasiljem bede in visokoletečih hrepenenj ustanovljene internacionalne se morajo istotako zvijsati dolga leta v porodnih bolečinah, če delavstvo ni zmožno postaviti si svoje temeljne domače organizacije. To je jasno.

Kot državljani in kot socialisti trpimo še vedno zaradi porodnih krčev državne oziroma internacionalne enotnosti. S silo ustanovljeno edinstvo se poslužuje na eni strani velikih županov, na drugi pa raznih Lemežev in Topalovičev kot komisarjev edinstva. Dokler ne bo pravih, neprisljnih organizacij, bodo taki komisarji vselej nastopali enako, kakor srednjeveški cesarski namestniki, glavariji in valpeti.

Kdor to razume, bo skrbel za hitro ustanovitev temeljnih organizacij, bo v teh organizacijah učil, vzgajal in sodeloval, da se bodo same upravljale. Na ta način dobimo brez ustavnih bojev samoupravo v državi na eni in v Internacionali na drugi strani.

Dr. Topalović je avtonomist, čeprav je to očital naši stranki. In sicer pravi pravcati avtonomist, popolnoma po kopitu naših klerikalcev, čeprav je naši stranki očital, da je navdahnjena po klerikalnem avtonomizmu. Kajti on je tisti od Internacionalne postavljeni komisar, ki hoče v Jugoslaviji vladati neomejeno kot avtonomni podkralj; Internacionali hoče biti zvest in toliko, da ji bo vsako leto potočal, kako se je razmnožila njegova čreda in bo tudi plačal davek od vsake glave. Drugega pa nič — Internacionala se ne sme nič vtikati v notranje

razmere „njegovega“ ozemlja; vse, kar je na tem ozemlju, mora biti njemu brezpogojno podložno in ne sme niti misliti na kakšno pravico samouprave. Če bi mu Internacionala ne priznala teh podkraljevskih pravic, če bi se n. pr. postavila za organizacije, ki so in delajo, potem bi bil on užaljen in bi takoj nastopil proti Internacionali.

Ali je dr. Korošec kaj boljši? Ali je kaj slabši? Ne, popolnoma enak mu je, seveda ne v rdeči Internacionali, pač pa v črni in v državi. Dr. Korošec je najhujši opozicionalec, če ga država ne pripozna za avtonomnega podkralja na Slovenskem; ne da bi moral biti sam baš podkralj, da je le kdo izmed njegovih prijateljev, on se zadovolji tudi z odborniškim mestom v skupni eksekutivi, v ministrstvu. (V tem oziru je boljši nego Topalović, ki hoče biti oboje obenem!) Kadar pa to doseže, takrat kriči enako kakor Pašić in Topalović, kakor Pribičević in Korun: „Kdor je proti meni, je prevarni element!“ Prevarne elemente je seveda treba postreliti [Zaloška cesta] in izključiti iz Internacionalne [samo zelena miza je priznana].

KONKRETNI SLUČAJ.

Novinarji imajo svojo strokovno organizacijo. Na Slovenskem imajo „avtonomno“ organizacijo pod predsedstvom g. duhovnika Smedeja, urednika „Slovenca“. Klerikalci imajo največ časopisov pri nas, zato tudi največ novinarjev, zato tudi vladajo v tej organizaciji.

Kakor druge strokovne organizacije, ki združujejo vse delavce iste stroke brez ozira na prepričanje, tako je tudi organizacija novinarjev samo kruhoborska organizacija pa nič drugega. Zlasti ni zmožna vplivati n. pr. na izboljšanje moralne vrednosti našega časopisja, ampak sodelujejo uredniki „Jutra“ in „Slovenca“ tako lepo složno, kakor da se ne bi vsak dan obmetavali z najgnusnejšim blatom. Seveda, oni ne pišejo iz svojega, ampak za denar. Kadar pridejo skupaj, se pogovarjajo o svojih gospodarjih, kakor slabe dekle o svojih gospodinjah. „Slovenčeva“ pobožnost in „Jutrova“ naprednost seveda ne veljata za gospodinjo, ampak gospodarji na obeh straneh le gospod kapital, ki se oblači pri „Slovencu“ v pobožno, pri „Jutru“ pa v napredno obleko. Vsi drugi listi z nedavno kupljenim „Slovenskim Narodom“ vred so le hlapi tehi dekel in imajo torj še manj pravice imeti ali celo pokazati svoje lastno mnenje.

Taka kruhoborska organizacija seveda ne razume, kako da si predrzne imeti „Naprej“ svoje mnenje, ali še celo poklicati avtonomnega predsednika te organizacije g. Smedeja, javno na odgovor. Sestankov in zborov, h katerim bi bili sklicani vsi člani, ni, zato tudi ni kritike, ni opozicije, ni reda. Niti pravilnika ni. Člani niti ne vedo, kakšne pravice in

dolžnosti imajo, tudi ne morejo dobiti legitimacij, da bi imeli v rokah dokaz svojega članstva. Take legitimacije dobijo samo — nekateri. Po volji avtonomnega podkralja seveda. Ta podkralj je priznan od države in kruhoborstvo se izplača samo tistim, ki jim je podkralj dal svoje priznanje, legitimacijo. Poročali smo že, kako krivično sodijo tisti, ki mislijo, da se uredniki „Napreja“ vozijo po železnici zastonj kakor drugi. Samo Svetek je imel tako karto, po Korenovem puču ni bilo letne karte nikdar več, „Naprej“ ni priznan!

Potem, ko nas je novinarska organizacija dolgo vodila za nos, smo vložili sledečo vlogo:

Krško, 8. V. 1924.

Ministrstvu železnic

v Beogradu,

potom okrajnega glavarstva v Krškem.

Po svoječasni naredbi je imelo tudi naše uredništvo l. 1922 proste karte za vse državne železnice in brodove. Še l. 1923 je imel naš glavni urednik prosto karto, vsaj mesečno in sicer dvakrat po par tednov. Potem je Udruženje jugoslovanskih novinarjev večkrat obljubljalo, da bo interveniralo v tej zadevi, vendar nikdar več ni bilo mogoče doseči ničesar, niti polovične voznje ne.

Žurnalistika je pa poklic, da ne sme biti vezana na gmožna vprašanja, kadar je treba kaj objektivnega ugotoviti. Žurnalist mora takoj oditi na lice mesta, kadar je treba, čeprav že izguba časa in drugi potni stroški zelo mnogo veljajo. Če mora plačati še tudi voznino, si bo gotovo vselej dobro premislil, predno se pripravi na pot.

To razumejo vse vlade sveta, ki skrbje za čimvečjo objektivnost, ker vedo, da je objektivno poročanje zelo velika pomoč za napredek države in splošno blagostanje njenih državljanov, in zato imajo poročevalci povsod vozne ugodnosti. Še celo privatne železnice razumejo to in tudi naše uredništvo je imelo te ugodnosti pri Južni železnici, dokler ni prišla v državno upravo.

Ne moremo si misliti, da bi hotelo ministrstvo železnice otežkoti poročevalsko službo, saj bi s tem podpiralo brezvestno žurnalistiko. Zato se obračamo naravnost na ministrstvo s prošnjo, naj blagovoli izdati proste vozovnice za našega glavnega urednika g. Zvonimira Bernota, za druga dva naša urednika g. Karola Kocjančiča in gđc. Izo Prijateljjevo pa naj nam blagovoli sporočiti, kako bi mogla postati deležna te ugodnosti.

Prilagamo fotografijo g. Zvonimira Bernota in zadnje tri izvode „Napreja“, ki izhaja v tem mesecu 4krat na teden, prihodnji mesec bo pa prezidava tiskarne gotova in bo „Naprej“ zopet dnevnik.

Svojo prošnjo vlagamo pri tukajšnjem glavarstvu s prošnjo, da potrdi resničnost naših navedb. Za uredništvo Napreja: Bernot m. p.

Na to vlogo smo prejeli poziv od ministrstva (št. 8900-24), naj pošljemo kolček za 10 Din in no-

UPTON SINCLAIR.

106. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

France je bil vesel, da je bil trideset milj od fronte. Ampak strahopetna zadovoljnost ni dolgo živela v njem; Kremen ni bil strahopetec in ni maral, da bi drugi ljudje trpeli in se bojevali zanj. Grizla ga je vest: če je treba plačati takšno ceno za poraz zveri, za demokracijo vsega sveta, zakaj ne bi tudi on pomagal? Zakaj bi bil on na gorkem in suhem in sit, ko francoski delavci umirajo na dežju v strelskih jarkih? Vrnil se je v delavnico in delal čez čas brezplačno — ker se ni pri njem še nikdar zgodilo. Stari Granitch (tovarnar, pri katerem je nekoč delal) ga ne bi bil nikdar pripravil do tega, bogme ne, in stavec Kume (isto kar Granitch) tudi ne! Cele tri dni je bil France militarist, pozabivši na vso svojo revolucionarno vzgojo. Tako ga je bil prevzel pogled na francoske vojake, ki so spali v luži. Nekaj dni pozneje pa se je bil spoprijel z rdečelasim irskim Oranžarjem v svojem oddelku, ki je rekel, da je vsak socialist izdajalec v svojem srcu in da bo morala po vojni armada napraviti konec socialističnemu gibanju. To je malega strojnika [Franceta] tako razpalilo, da je zopet bleknil več, nego je mislil, in konec je bil, da ga je višji častnik silno oštel. Nemaš je v njem umrl mi-

litarist in več dni ni mogel pozabiti. V njem je gorla misel za revolucijo — na takojšnjo revolucijo, Huni gor ali Huni dol!

Duh armade pa je Kremen kmalu premagal. Hotel je, kar so hoteli vsi okrog njega: držati sovražnika proč od teh lepih francoskih polj, čednih, starih vasic, proč od ameriških bolnišnic in počivališč, koč Krščansko-mladinske zveze in, naravno, proč od delavnic, v katerih on popravlja motorne koleslje! Toda nesreča je bila, da se sovražnik ni dal držati nazaj; prihajal je bližje in bližje — v navalu za nevalom. Francetova vas je bila v dolini ob reki Marni, ob poti v Pariz. Sovražnik je silil v Pariz in je res pričakoval, da pride tja!

Grmeje topov je postajalo glasneje in glasneje, po deželi je pa letala silna govornica. Promet na cesti je postajal gostejši in pomikanje čet ter vozov je bilo počasnejše; blokade so se dogajale dnevno. Nemci so streljali na ceste za Francozi in nekega dne je padla velika granata na francoski artilerijski vlak par milj od vasi.

„Če ne bo tega kmalu konec, nas bodo pomaknili nazaj,“ je rekel Francetov saržent. France pa je ugibal: kaj če bi jih pozabili premakniti? Lahko se zgodi, da v veliki zmešnjavi pozabijo nanje! Kdo pa pravzaprav misli na motornokolesarske strojnike v trenutku nevarnosti? In če bi Nemci pri-
lomastili prej, predno jih kdo pričakuje? To je bilo

več nego je France Kremen kdaj sam pričakoval! Za tako službo se ni pogodil, ko je sedel v rekrutni pisarni v Leesvillu!

Vsi možje v Francetovi enoti so dobili plinske maske in na šupo so obesili zvon za alarm. Delavci so se morali vaditi, kako je treba masko hitro natakčiti na obraz. France je bil tako prestrašen, da je resno mislil na beg; in bežal je — takšna je perversnost človeške nature — v nasprotno smer. Njegov častnik je prišel v šupo in vprašal: „Ali zna kdo izmed vas voziti?“ Mislite si delavca, ki popravlja motorne koleslje, da bi rekel, da ne zna! France in vsi do zadnjega so odgovorili, da znsjo.

„Kaj pa je?“ je vprašal France, ki je pri vsaki priliki rinil v ospredje.

„Francozi bi radi hitro šest mož. Njihove kolesarske enote so razpršene in ujele.“

„Jaz grem!“ vzklikne France.

„Jaz tudi!“ se je oglasil drugi, tretji itd. „Jaz tudi! Jaz tudi!“

„Dobro,“ je odgovoril častnik in jih odbral: „Ti greš in ti in ti. Ti, Kolin, boš pa poveljnik. Prijavi se francoskemu poveljstvu v Chatty Terrv [četi teri — Amerikanec je to ime napačno izgovarjal, reči bi moral šat6 tieri: Chateau Thierry.] Saj veš, kje je.“

„Pri moji veri! Saj sem že bil tam.“

[Dalje prih.]

vinarsko legitimacijo. Kolek smo poslali, legitimacije nam pa podkralj v Ljubljani, avtonomni g. Smodej, ni dal in je torej nismo imeli. Pisali smo takole:

Krško, dne 23. maja 1924.
Ministrstvu saobračaja

v Beogradu,
potom okrajnega glavarstva
v Krškem.

Na zahtevo ministrstva saobračaja z dne 15. maja 1924 broj 8900—24 pošiljamo neuničen kolek za 10 Din in namesto legitimacije prilagamo dokument, iz katerega je razvidno, da bi moral glavni urednik „Napreja“ Zvonimir Bernot, [kakor tudi urednik Karol Kocjančič] že davno imeti legitimacijo, če bi ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovanskih novinarjev ne bojkotirala našega uredništva.

Če so vozne olajšave vezane na izvrševanje uredniških poslov, prosimo za legitimacije direktno, če pa so vezane na legitimacijo Udruženja jugoslovanskih novinarjev, potem mora biti to Udruženje prisilna stanovska organizacija in prosimo, da v tem slučaju ministrstvo na temelju priloženega dokumenta zahteva legitimacijo od uprave Udruženja jugoslovanskih novinarjev v Beogradu.

Priloge: 1 kolek za 10.— Din 1 dokument [dopis NN na Zv. Bernota, urednika v Krškem z dne 20. XII 1923].

Za uredništvo: Bernot l. r.

Tu omenjena priloga dokazuje neoporečno, da ljubljanska sekcija UJN priznava urednikom „Napreja“ pravico do legitimacije, vendar je ministrstvo na to odgovorilo še enkrat, da mora uredništvo poslati ministrstvu legitimacijo, potrjeno od Udruženja jug. novinarjev. „Kakor to delajo druga uredništva, kajti to je zadeva samih uredništev in ministrstvo železnice nima nikakega posla s tem.“ [Min. saobračaja 10.095 z dne 26. maja 1924.]

Ali ni to idilično? Za take kruhoborce smatrajo „Naprejeve“ urednike, kakršni so uredniki pri drugih listih, in upajo, da bomo zaradi proste železniške karte pisali tako, kakor bo gospodmoder, ali pa da pojedemo osebno prosit kakšnega Smodeja, naj bo tako prijazen in naj nas nikar ne tepe več. Slavna gospoda od ministra do Smodeja naj se korumpira sama mi bomo pa pisali in vzgajali ljudstvo k resnici. Na ta način bomo zmagali nad korupcijo belgrajskih centralistov in ljubljanskih avtonomistov, ki se javno med seboj „na smrt sovražijo,“ ki se pa vselej med seboj podpirajo, kadar je treba proletariatu ukrasti kakšno pravico.

Zelo nas je bolelo, da smo morali vožnjo plačevati, ker je bila finančna kriza pri nas res velikanska in komaj komaj smo jo prestali. Pa molčali smo, stiskali zobe, in potrpežljivo čakali, da se za preke premagajo. Zdaj, ko „Napreja“ nobena sila ne podre več, bomo začeli tudi takele zadeve obravnavati. Smejali ste se naši bedi — bomo videli, kdo se bo smejal zadnji!

Na Estonskem se je začel vojaški proces proti 149 komunistom, izmed katerih je 92 v zaporu. Obtoženi so, da so nameravali nekaj nezaslišane: preobrniti državni red, Zaslišanih bo 82 prič. Komunističnih senzacij je v zadnjem času vedno več. Izgleda, da stojiča tako buržoazija kakor komunizem na zelo šibkih rogah, pa pošiljata svoje nevedne backe v ogenj da si utrdita omajano stališče.

Neverjetno! Kakih 500 fašistov je bilo v Nepalju poslanih domov, ko so se hoteli udeležiti neke fašistovske demonstracije v Milanu. V Mantovi so obsodili na večletno ječo več fašistov, ki so razdejali prostore nekega katoliškega uredništva. Mussolini potrebuje nekoliko reklame v ljudskih krogih, ki so se po Matteottijevem umoru tako ogorčeno in soglasno dvignili proti njemu.

Nevarni davek. Na Madjarskem nameravajo uvesti nov invalidski davek; kolikor bolj daleč je bil kdo med vojno od prve linije, tem več bo plačal tega davka. Izgleda torej, da hoče madjarska vlada materialno uničiti vse člane bivše avstrijske dinastije, visoke soldate, bankirje, industrialce, duhovnike, vojne dobičkarje in — samo sebe. Mi smo že davno rekli, da je ta madjarska žlahta godna za samomor.

V Delhiju je prišlo do spopada med Mohamedanci in Hinduji. Bilo je več oseh mrtvih. Hinduji so bili ubili nekega mohamedanskega dečka, ker je zajemal vodo iz nekega hinduškega vodnjaka. Človeku je skoro žal, da je treba takšnemu človeštvu pridigovati socializem!

Na egiptovskega ministrskega predsednika Zaglul paše je bil izvršen atentat. Zaglul paša je bil težko ranjen.

Dve nesreči. Iz južnoafriškega Kapstadta poročajo, da je sedanji predsednik tamošnje vlade general Hertzog odredil dan splošne pokore in molitve, da bi izprosili od Boga odpravo dveh nesreč, ki radi njih južna Afrika že nekaj tednov trpi. Ti dve nesreči pa sta suša in kobilice. Po našem mnenju je tretja nesreča za deželo general Hertzog, ki izdaja v 20. stoletju takšne gorostasne odredbe, namesto da bi se z drugimi sredstvi boril proti njim. To je treba povedati, čeprav smo zadnjič čitali, da je v Hertzogovi vladi tudi nekaj zastopnikov delavske stranke.

Nemškimi kolonijam v Jekaterinoslavu, ob Donecu in pri Odesi je centralna sovjetska vlada dovolila samoupravo.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

K diskutiram celjske SSJ nam naznanjajo, da je diskusijski večer 12. tm. radi seje KMO odpadel in da se bo vršil prihodnji o soboto 19. tm. Tema: Ustroj države.

Dopisi.

MALO ODGOVORA SS. KRUŠIČU IN JERAMU.

Priznam sodr. Krušiču, da sem premalo pazil in zamenjal imeni, namesto SMRJ sem napisal GRSJ. Kar pa na stvari sami dosti ne spremeni, ker sodr. Jeram sam piše, da je prinesel pregled o stanju SMRJ „Delavec“ šele potem, torej mesto prej, šele naknadno.

Da nisem strokovno organiziran, to pa ne drži. Dokažem in se lahko vsikdar prepričaš o tem, da sem organiziran strokovno in sicer od septembra meseca 1905, do danes, razen dobe, ko sem služil kot vojak v Avstriji, ker mi je pa tudi šteto. Sem zaupnik, odkar sem skoraj na železnici zaposlen, samo to je razlika, da se ne strinjam z zeleno mizo ki je precej kriva naše usode na železnici in v strokovni organizaciji, ki se je vedno in povsod družila v raznih meščanskih koalicijah, samo da je dobila vlada čas, da je nam naredila položaj tak, kakršnega imamo sedaj. Pa to je poglavje zase.

Broširanega poročila pa naša organizacija oziroma skupina niti dobila in tudi v „Delavcu“ preje nisem o tem čital, ker železničari dobimo le vsako drugo številko in še to tako neredno, da večkrat od celega meseca skupaj. Da pa smo Slovenci res otročji, se vidi že po tem, da mora pri vsakem statiju ali pa advokatu, če ne se niti zavedati ne zna. Glede sodr. Adlerja se je pa bolj malo bavil s strokovnim pokretom, temveč le s političnim in je bil tudi le v teh zadevah v Sloveniji in to zadnjikrat l. 1897., v celem pa le trikrat.

Glede razbijanja: sodr. Krušič je bil delegat pokrajinskega zbora in se je udeležil tudi prve seje pokrajinskega odbora. Tam se je dosti debatiralo o „Slogi“ in tudi sodr. Krušič je večkrat posegel v debato. Ali ne pove že beseda zadruga dosti: „Skupni dom“? Pa se še v pravila poglobi, ki vsebujejo jasno, da bomo združili v njej ves delavski pokret, da bodo pa potrebne instance katere bodo urejevale in vodile strokovni, kulturni in politični del pokreta. Zato se mi dozdeva, da v mišljenem članku ni bilo govora o razbijanju, ker je Stokovna komisija, popolnoma lastna delavska institucija in vse delavske organizacije, le vprašanje je kdo jih vodi. Zato bi bilo bedasto jih razbijati, ker kolikor časa bodo organizacije, lahko bomo delali za zблиžanje.

Sodr. Krušič piše: „Vsek naj sam premisli, da tako ne more iti več dalje.“ Strinjam se s tem, ali pa misli sodr. Krušič, da je to zlobnost, kar sem napisal o Stokovni komisiji? Jaz mislim, da je bila moja dolžnost, ker ni laž, da delavstvo na tako delo opozorim. Ni mi na srcu mizerno stanje delavstva, ker to je kapitalistično reševanje socialne bede.

Kapitalist je dober in se mu „smili“ delavstvo, socialisti pa moramo biti le pravični, ne pa dobri. Jasno pa je, da človek ne more ostati hladnokrven in da mu sila kri v glavo pri takih razmerah, kakor so pri Stokovni komisiji, ki jih pozna tudi sodr. Krušič, ker jih ni ovrgel. Morda ostane hladnokrven le sodr. Krušič? Da bi se pa vsedli in porazgovorili, mislim da v naših organizacijah ni več takih članov, ker ne marajo biti več volički, še manj pa mešetarji, ker ti dvoji so iz naših organizacij izginili. Pri nas ni več zelenih miz in jih ne bo več. Tudi sklepi posameznih organizacij ne morejo nič spremeniti našega pravilnika, ampak le kongres: pravilnik imamo in ta je tako širokogruden, da nudi ne le posamezniku, temveč tudi organizacijam možnost, da se udeležujejo v vsem in ga spreminjajo na kongresih, kar spoznavo krivičnega na njem! Torej vrata so vsakemu polno odprta, samo na delo je treba iti in bosta dve socialistični stranki stranki izginili [organizacij političnih upravnih svetniki tako nimajo] in listov ne bo več dveh, temveč po potrebi še več, samo to bo izginilo, da ne bodo mogli več tako zavestno lagati, znajmi celo še skupni strokovni list Delavec. Do takrat bo pa zaostalo delavstvo počasi spoznalo, kaj je in kaj ni prav in se bo začelo vračati v organizacije, preje pa, da se to ne razčisti, se gotovo ne bo vračalo, ker je popolnoma upravičeno smatrati nas vse za enake falcte.

Sodr. Jerama pa prosim, da malo več, kar ve o meni in Periču, napiše, če misli, da sem ga jaz namenoma šele tik pred eksplozijo napadel, ker s 23 besedami se take stvari le sumničijo in to diši precej po demagoško.

Tudi v Delavcu št. 25, od 19. VII. pod naslovom „To ni opozicija“ se branijo polemike in pišejo le o godlji. Saj je res godlja kar delajo gospodje v Stokovni komisiji, Glede broširane knjige, ki jo je izdal GRSJ sem izvedel šele po članku Krušičevem iz Napreja in je naš; podružnica žal še do danes ni prejela. Če bi pa ne čital Delavca, ne bi mogel z vami debatirati, res pa je, ker imate tako dobro in urejeno upravo, da ga dobim kar od šestih tednov skupaj po tri številke. Za to imam dokaz, ker je že nekoč neki sodrug celo na Stokovni komisiji interveniral. Šele zadnji čas, na naš pritisk ste začeli razmišljati o pokrajinskem strokovnem kongresu, preje takoj po državnem strokovnem kongresu, ste pa začeli goniti lajno

o rdečem veletoku za Kristana in o procesiji za 16. in 17. avgusta, ki pa je sedaj v vodo padla, kakor govore v Ljubljani radi razkronanja g. župana. Pod tem našim pritiskom ste sklicali za 2. in 3. avgust strokovni kongres in ste začeli po Delavcu objavljati stanje in gibanje članstva, ki pa izgleda še tako žalostno, ko jesensko megleno jutro, ko se hoče solnce pokazati, da bi se lažje izmazali iz tega položaja, ker preje ste pisali v Delavcu le o vseh drugih stvareh in lagali na debelo. Še do danes ste dolžni, da dokažete to, kar ste pisali, tudi ss, Krušič in Jeram ništa takrat niti črhnila da je Delavec prinesel debelo laž, čeprav je dolžnost socialistova, da se javno postavi na stran resnice, ne pa pisati, da so to čvekarije kadar piše kdo iz prepričanja o resnici in o načelu javnosti. Vse to bo in je oster nož, resnica in načelo javnosti je pa nož, ki bo operiral to bolno telo, kakor ga že, in že se kažejo znaki počasnega ozdravljenja.

Karel Kisovec.

Lopovščine ne bodo ovirale delavskega gibanja. V 28. številci „Socialista“ sem čital te besede, jaz pa pristavljam, da od nobene strani, pa naj pridejo lopovščine odkoderkoli, ne smejo ovirati delavske gibanje. Tako bi lahko odgovarjal točko za točko dotičnemu „Socialistovemu“ članku, pa se omejim samo na peti odstavek. „Nehote se človek vpraša, zakaj se vrši ta boj med proletariatom — ali vi okoli „Socialista“ res ne veste, zakaj se vrši ta boj? Kdor ni socialist od včeraj, ta dobro ve, zakaj se ta boj vrši, Ali ne veste tega, da delavstvo ne bo nikoli več pristalo na takšne metode, kakor jih gospodje žele. Ozmimo se malo v preteklost, ko je bil proletariati pristopen navdušenju obersodrugov, kako idealno so šli zaupniki na delo, ali vedno je prišlo razočaranje, ker pokazalo se je, da obersodrugji nikdar niso ničesar zrtvovali. V spomin vam priklidem konferenco v ljubljanskem hotelu Tivoli, če se ne motim l. 1909. To dobro vem, da je bil navzoč dr. Ferfolja iz Trsta poleg naših sodrugov voditeljev. Tam je bilo sklenjeno, da se prične akcija za socialistično tiskarno in delavski dom. Kar kipele smo navdušenja in kar videli smo že lepo stavbo, na enem koncu stavbe tiskarno, na drugem gostilniške prostore in v prvem nadstropju sobe za sodruge, prihajajoče v Ljubljano. Navdušeno smo vzeli po več tozadevnih obligacij in smo jih plačevali redno 3—4 leta. Kje je sedaj socialistična tiskarna, kje je delavski dom, kje je v predvojni valuti vplačani denar? Naravnost čuditi se moram poštenim proletarcom, če jih je res kaj okoli „Socialista“, da mislijo, da je zedinjenje mogoče v takšnem razmerju. Zakaj paktirate z ljudmi, ki so vse to zakrivali in hočejo biti voditelji proletariata? O ne, nikdar več, pa naj stane, kar hoče! Otrsite se teh garj na socialističnem telesu, priznajte pravilnik, potem bomo pa govorili. Vsi, ki so s takšnimi umazanimi zadevami zakrivali delavski razkol: roke na prsa in priznajte svojo krivdo, potem bomo sodili in zedinjenje proletariata bo lahka stvar! Ne Bernot ne Korun ne Koren ne Kristan ne Uratnik in vsa njih lajbgarda nas ne bo združila. Tudi pisec teh vrst je menja, da tako ne more iti več naprej, ali odstranite gori omenjene garje, pa bo položaj v delavskem gibanju nenkrat očitno drugačen. — J. B. Brežice.

Celje. Indeks Orjunašev. Pri nas imamo brivnico, katere lastnik je Orjunaški propagator Matija Bukovčan. Omenjeni vabi na eni strani z velikimi letaki delavce naj posečajo njegovo brivnico, na drugi strani pa išče za oglašovanjem v „Slov. Narodu“ brivske pomočnike, ki naj bi bili po možnosti Sokoli ali Orjunaši. Delavci in kmetje, zapomnite si g. Bukovčana, še bolj pa njegovo brivnico na Kralja Petra cesti! Izogibajte se brivnic, trgovin itd., ki delajo proti našim interesom.

[Nadaljevanje sledi.]

Beograjska trgovska zbornica je sprejela sklep, da bi se delavske mezde izplačale ob sredah, češ, da delavstvo, ki prejema plačo ob sobotah znaten del tekom nedelje po nepotrebem potrosijo. Namen sam po sebi ni neumen, neumne so pa okolščine, v katerih ga hočejo udeleževati. Buržoazija je izdelala tudi nekeake zakone, ki omejujejo pijančevanje in čez nedeljo sploh prepovedujejo točenje alkoholnih pijač. Gospodje, čemu teh zakonov ne izvajate? In če delavstvo pijančuje, čemu mu ne daste življenja v katerem bi mu pijančevati ne bilo treba? In končno: ali ne bi enkrat objavili statistiko, v kakšnem razmerju si stojita nasproti pijančevanje delavskega razreda in pijančevanje ter zapravljanje par tisočev zakonitih tatov in oderuhov?

K letini v Sloveniji. Letos je bilo v Sloveniji posajenih s pšenico 54.464 ha, z ržjo 15.643 ha, z ječmenom 26.922 ha.

Ogrska dobi iz Italije posojilo v znesku 170 milijonov lir.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

15. VII. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem 1200